

Календар знаменних
і пам'ятних дат Кіровоградщини
на 2016 рік

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ, ТУРИЗМУ ТА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ЮНАЦТВА

*Знаменні і пам'ятні дати
Кіровоградщини
у 2016 році*

*Кіровоград
2015*

Знаменні і пам'ятні дати Кіровоградщини у 2016 році

Січень

- 1 75 років від д. н. **Фелікса Михайловича Полонського** (1941 с. Хмельове Маловисківського району), укр. живописця.
- 65 років від д. н. **Михайла Васильовича Ілляшенка** (1951), режисера, заслуженого діяча мистецтв України.
2002 – 2011 р.р. художній керівник-директор Кіровоградського академічного музично-драматичного театру ім. М. Кропивницького.
- 6 260 років від д. н. **Григорія Івановича Лисаневича** (6.01.1756 – 13.02.1832), генерал-лейтенанта, кавалера багатьох нагород, учасника Вітчизняної війни 1812 року. 6 грудня 1771 року був призначений на військову службу капралом у Єлисаветградський пікінерний полк.
- 120 років від д. н. **Івана Бабія** (6.01.1896 м. Єлисаветград – 1949), укр. живописця.
- 100 років від д. н. **Валерія Олександровича Верхоланцева** (6.01.1916 – 2.08.2001), Героя Радянського Союзу (1946). Жив і похований у Кіровограді.
- 80 років з д. н. **Василя Петровича Марка** (1936 – 2015) – літературознавця, критика, професора кафедри української літератури Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка.
- 8 72-а річниця визволення м. Кіровограда від фашистських загарбників (1944).
- 10 77 років від дня створення (10.01.1939) Кіровоградської області.
- 11 115 років від д. н. **Марка Ісаковича Серебрянського** (11.01.1901 м. Єлисаветград – 1941), російського літературного критика, літературознавця.
- 12 150 років від д. н. **Василя Івановича Харцієва** (12.01.1866 – 1937), видатного вченого, педагога, історика, філолога, громадського діяча, талановитого організатора шкільної справи. З часу відкриття в Єлисаветграді громадського комерційного училища (1908) був його незмінним директором.
- 13 120 років від д. н. **Володимира Олександровича Брауна** (13.01.1896 м. Єлисаветград – 21.08.1957), кінорежисера, заслуженого діяча мистецтв УРСР (1954), лауреата Державної премії СРСР(1952).
Найвідоміші фільми: «Максимко» (1952), «Матрос Чижик»(1955), «Мальва»(1957).
- 110 років від д. н. **Василя Федосійовича Козерацького** (13.01.1906 с. Грузьке Голованівського р-ну. – 29.12.1982), українського співака (драматичний тенор), народного артиста України, педагога.
- 14 175 років від д. н. **Аркадія Павловича Мальшинського** (псевдонім Старий студент) (14.01.1841 Олександрійський р-н – 06.07.1899), публіциста, видавця.
- 16 60 років від д. н. **Сергія Піддубного** (1956 с. Крутеньке Голованівського району), журналіста, краєзнавця, видавця, лауреата обласної краєзнавчої премії ім. В. Ястребова
- 20 125 років від д. н. **Михайла Сауловича Ельмана** (20.01.1891 м. Єлисаветград – 5.04.1967 Сан-Франціско), всесвітньо відомого скрипаля-віртуоза, який дружив і працював з Енріке Карузо.

Проживав у м. Єлисаветграді, навчаючись у музичній школі. Учень Л. С. Ауера. Виступав з 1904 року. З 1911 року жив у США. У 1926 р. заснував струнний квартет. Автор творів та транскрипцій для скрипки. Йому пощастило виступати з кращими оркестрами світу та грати на інструментах Амати і Страдиварі.

- 21 140 років від д. н. **Ольги Іллівни Таратути** (Рувинської) (справжнє ім'я Елька Гольда Ельєва; псевдонім Воля) (21.01.1876 с. Ново-Дмитрівка Херсонського повіту (тепер Кіровоградської обл.) – після 1938), – політичної діячки, революціонерки. Репресована у 1938 році.
- 24 95 років від д. н. **Григорія Олександровича Куроп'ятникова** (24.01.1921 м. Кіровоград – 26.02.1982), Героя Радянського Союзу (1943).
- 26 250 років від д. н. **Єфрема Йосиповича Мухіна** (1766 – 1850), лікаря, педагога, учителя М. І. Пирогова. Навчався, а потім викладав у Єлисаветградській медико-хірургічній школі (1787 – 1797). На його честь у 1968 році названо Кіровоградське медичне училище.
- 27 125 років від д. н. **Іллі Григоровича Еренбурга** (27.01.1891 – 31.08. 1967), російського письменника та громадського діяча.
У Єлисаветграді перебував під час громадянської війни (1918). Події одного із розділів роману "Необычайные похождения Хулио Хуренито и его учеников" (1922) відбуваються в м. Єлисаветграді.
- 28 75 років від д. н. **Євгена Кириловича Марчука** (28.01.1941 с. Долинівка Гайворонського р-ну), політика, державного діяча, прем'єр-міністра України (1995 – 1996), народного депутата України, генерала армії (з 23.03.1994), лауреата премії ім. Григорія Сковороди.
- 115 років від д. н. **Павла Михайловича Крикуна** (псевдонім Дума) (28.01.1901 с. Комишувате Новоукраїнського р-ну – після 1998), оперного співака(баритон), заслуженого артиста УРСР (1951), соліста Одеської опери, першого виконавця ролі Богдана Хмельницького в опері К. Данькевича.
- 29 95 років від д. н. **Миколи Петровича Равицького** (1921 с. Сорочанове Бобринецького району – 8.05.1998), укр. театрального режисера, народного артиста УРСР (1967).

Лютий

- 1 115 років від д. н. **Павла Федосійовича Ловецького** (справжнє прізвище Левицький) (1.02.1911 с. Куцеволівка Світловодського р-ну – 29.10.1976), українського письменника.
- 8 150 років від д. н. **Мозеса Гомберга** (Моїсей Георгійович) (8.02.1866 м. Єлисаветград – 12.02.1947 США), вченого хіміка-органіка, доктора наук, професора, члена Американського філософського товариства, Американської Асоціації розвитку науки, Інституту Франкліна, Американського Інституту хіміків, Нідерландського наукового товариства, Національної АН США. Навчався у Єлисаветградській гімназії.
- 10 85 років від д. н. **Георгія Георгійовича Поплавського** (1931 в с. Рівне Новоукраїнського р-ну), графіка і живописця, народного художника Білорусі (1997).
- 17 170 років від д. н. **Василя Васильовича Докучаєва** (17.02.1846 – 8.11.1903), природознавця, основоположника сучасного ґрунтознавства, який вперше

науково дослідив український чорнозем. У Києві існують вулиця, провулок та тупик, що названі на його честь.

Село Докучаєве Устинівського району пов'язане з іменем В. Докучаєва, який протягом 1877-1881р.р. здійснював у цій місцевості вивчення зон поширення чорноземів. У Чорноліському лісництві біля селища Знам'янки другої він вивчав також штучне заліснення степу.

18 160 років від д. н. **Софії Федорівни Русової** (Ліндфорс) (18.02.1856 – 5.02.1940), громадської діячки, педагога.

У 1883 р. жила в Єлисаветграді у родині І. К. Тобілевича.

19 165 років від д. н. **Якова Михайловича Шульгина** (19.02.1851 – 1.11.1911), історика, громадського діяча.

В Єлисаветграді працював контролером Державного банку у 1893 -1899 рр.

25 110 років від д. н. **Миколи Івановича Тищенка** (25.02.1906 м. Новогеоргіївськ (нині м. Світловодськ) – після 1990), графіка, карикатуриста.

Наприкінці 30-х років ілюстрував книги для дітей і юнацтва. Під час Другої світової війни жив у Берліні. На початку 50-х років переїхав до Бразилії, де малював карикатури для газет.

Березень

1 115 років від д. н. **Павла Андрійовича Байдебури** (1.03.1901 с. Нерубайка Новоархангельського р-ну – 26.01.1985), українського письменника.

3 90 років від д. н. **Іллі Юліановича Зверєва** (Замдберга Ізольда Юдовича), (3.03.1926 м. Олександрія – 1966), російського письменника.

- 85 років від д. н. **Станіслава Савича Стриженюка** (1931 м. Гайворон), українського письменника.

- 85 років від д. н. **Леоніда Михайловича Тендюка**, (1931 с. Володимирівка Кіровоградського р-ну), українського письменника.

12 110 років від д. н. **Григорія Васильовича Балицького** (12.03.1906 с. Берестяги Гайворонського району – 6.12.1989), Героя Радянського Союзу (1943), учасника партизанського руху.

13 280 років від д. н. **Сергія Глебова** (1736 -1786), рос. поета і перекладача, одного з будівничих фортеці Св. Єлисавети.

14 210 років тому (14.03.1806) за поданням губернатора Херсона видано указ про створення Олександрійського повіту у складі Херсонської губернії.

17 115 років від д. н. **Олексія Семеновича Жадова** (17.03.1901 – 10.11.1977), Героя Радянського Союзу, Почесного громадянина м. Кіровограда. Визволяв Кіровоградщину від фашистських загарбників.

- 1961 (55 років тому), колишній районний центр м. Новогеоргіївськ, перенесений із зони затоплення, і селище гідробудівників були об'єднані в одне місто Хрущов, згодом м. Кремгес (з 25.10.1962), потім м. Світловодськ (з 1969).

20 90 років від д. н. **Анатолія Андрійовича Коптєва** (20.03.1926 с. Братський Посад Долинського р-ну – 3.06.1980), українського скульптора, художника.

21 150 років від д. н. **Якова Васильовича Паученка** (21.03.1866 м. Єлисаветград – 29.10.1914), архітектора, автора архітектурного ансамблю історичного центру м. Єлисаветграда. В Кіровограді у 2002 р. засновано обласну премію в

галузі архітектури, декоративно-ужиткового мистецтва та геральдики імені Я. В. Паученка.

- 25 85 років від д. н. **Миколи Євгеновича Левандовського** (1931), диктора вищої категорії Кіровоградської обласної державної телерадіокомпанії. Працював також артистом обласної філармонії, директором міського Будинку культури, активний учасник самодіяльного театрального мистецтва. Нагороджений почесним знаком ВЦРПС „За заслуги в самодіяльному мистецтві”.
- 28 170 років від д. н. **Роберта Ельворті** (1846 – 1925), інженера-конструктора, підприємця, мецената. У 1874 р. разом з братом Томасом заснував у Єлисаветграді завод із виготовлення землеробських машин і знарядь, який вважався одним із кращих в Європі.
- 29 50 років від д. н. **Олега Микитовича Бондаря** (29.03.1966 с. Мала Вільшанка Вільшанського р-ну), прозаїка, пише російською мовою в детективному жанрі.

Квітень

- 7 115 років від д. н. **Вікторії Марківни Балаковської** (1901 м. Олександрія - 1965), українського живописця і графіка.
- 60 років від д. н. **Андрія Райковича** (1956), підприємця, голови правління ВАТ «Птахофабрика Ятрань», заслуженого працівника сільського господарства України.
- 10 85 років від д. н. **Бориса Феоктистовича Чамлая** (1931 с. Розкішне Голованівського р-ну. – 4.06.2001), українського письменника.
- 12 35 років (12.04. 1981) з дня відкриття у приміщенні Кіровоградської музичної школи № 1 музею Генріха Нейгауза.
- 14 115 років від д. н. **Юрія Олександровича Мокрієва** (1901 м. Новомиргород - 05.1991), українського письменника.
- 16 115 років від д. н. **Семена Фоковича Тютюшкіна** (1901 – 1980), почесного залізничника СРСР, Героя Соціалістичної Праці.
- 21 95 років від д. н. **Лариси Григорівни Скрипник** (1921 с. Єгорівка Новоукраїнського району – 13.08.2004), укр. мовознавця, доктора філологічних наук, професора.
- 25 130 років від д. н. **Василя Микитовича Лубенцова** (1886 м. Єлисаветград – 2.09.1975), українського і російського оперного співака, народного артиста РСФСР.
- 27 25 років (27.05.1991) тому відбулися установчі збори Кіровоградського крайового козацького товариства Буго-Гардівської паланки Українського козацтва.
- 30 130 років від д. н. **Миколи Гумільова** (1886 – 1921), рос. поета. З 1916 р. служив в Олександрійському гусарському полку, якому присвятив декілька поезій.

Травень

- 1 125 років від д. н. **Олександра Юхимовича Розумного** (1891 м. Єлисаветград – 16.11.1972), кінорежисера, оператора, художника.
- 4 65 років від д. н. **Юрія Михайловича Дмитренка** (1951 с. Глодоси Новоукраїнського р-ну), прозаїка, публіциста.

- 7 205 років від д. н. **Миколи Милославського** (1811 – 1882), рос. актора. Деякий час (з 1879 р.) був власником Єлисаветградського театру.
- 9 140 років від д. н. **Миколи Васильовича Зарецького** (1876 – 18.08.1959), графіка, живописця, колекціонера, мистецтвознавця. З 1920 року у Берліні очолював спілку живописців, скульпторів та архітекторів. З 1931 року жив у Чехословаччині, де завідував Російським культурно-історичним музеєм у Збраславі (1941 – 1945). З 1951 року мешкав у Парижі.
- 16 85 років від д. н. **Віталія Борисовича Звенигородського** (1931 с. Денисівка Кіровоградської обл.- 2007), художника, який працював у галузі станкового живопису та монументального мистецтва, члена НСХ України (1970).
- 19 200 років від д. н. **Миколи Хрисантовича Рибаківа** (19.05.1811 – 1876), рос. актора. Подовгу гастролював у Єлисаветграді.
- 85 років від д. н. **Аркадія Юхимовича Мацієвського** (1931 – 2006), укр. скульптора, автора багатьох пам'ятників та меморіальних дошок на Кіровоградщині.
- 21 165 років від д. н. **Михайла Захаровича Зіброва**, архієпископа Варшавського (1851 м. Новомиргород – 20.12.1915), богослова, церковного діяча, написав спогади про В. Соловйова. В 1891 – 1898 рр. був архіпастирем Аляски і Алеутських островів.
- 22 Обласне свято поезії.
- 27 80 років від д. н. **Віктора Федоровича Ганоцького** (1936 – 2.01.2010), поета.

Червень

- 1 85 років від д. н. **Володимира Яковича Бровченка** (1.06.1931 м. Мала Виска – 20.08.2013), українського письменника, поета-пісняра.
- 3 140 років від д. н. **Миколи Ниловича Бурденка** (3.06.1876 – 11.11.1946), рос. лікаря-хірурга. У 1902-1903 рр. працював на Єлисаветградщині.
- 9 90 років від д. н. **Віталія Леонідовича Гамази** (1926 с. Мартоноша Новомиргородського району), майстра-різьбяр, заслуженого майстра народної творчості УРСР.
- 10 110 років від д. н. **Федора Самойловича** (10.06.1906 с. Березівка Долинського району), укр. письменника і педагога.
- 90 років від д. н. **Леоніда Михайловича Фільштейна** (10.06.1926 смт. Устинівка), укр. економіста, дійсного члена Академії економічних наук України, професора Кіровоградського Національного технічного університету.
- 15 245 років від д. н. **Карла Осиповича Ламберта** (15.06.1771 – 30.05.1843), військового діяча, графа. На початку 19 століття (до 1809) командував Єлисаветградським та Олександрійським гусарськими полками. Учасник Вітчизняної війни 1812 року. Генерал від кавалерії, сенатор.
- 30 150 років від д. н. **Тихона Івановича Осадчого** (1866 Звенигородського району, Черкаської області – 1945), економіста, культурного діяча, письменника. Написав працю “Щербановська волость Єлисаветградського повіту”.

- 75 років від д. н. **Світлани Григорівни Барабаш** (30.06.1941 смт. Олександрівка – 28.04.2007), літературознавця, критика, доктора філологічних наук, професора КНТУ, засл. працівника освіти України, поетеси, члена НСПУ.

Липень

- 8 115 років від д. н. **Євгена Омеляновича Юцевича** (8.07.1901 м. Добровеличківка – 01.06.1988), українського композитора, диригента, музикознавця, педагога.
- 9 75 років від д. н. **Віктора Васильовича Терена** (справжнє прізвище Таран) (1941 с. Павлиш Онуфріївського р-ну), українського письменника.
- 10 140 років від д. н. **І. І. Садовського** (1876 – 1948), укр. актора.
- 105 років від д. н. **Дмитра Островського** (1911 м. Єлисаветград – 1979), укр. актора, театрального діяча, заслуженого діяча мистецтв УРСР.
- 13 165 років від д. н. **Сергія Михайловича Степняка-Кравчинського** (1851 с. Новий Стародуб Петрівського р-ну – 23.12.1895), російського письменника, революціонера-народовольця.
- 18 65 років від д. н. **Григорія Михайловича Гнатюка** (18.07.1951 с. Небелівка Новоархангельського району – 10.10.2012), живописця, учасника багатьох виставок, лауреата премії ім. О. Осмьоркіна (2006). Жив і працював у рідному селі.
- 24 40 років від д. н. **Ярослави Віталіївни Бабич** (24.07.1976 м. Кіровоград), поетеси.
- 29 125 років від д. н. **Михайла Михайловича Завадовського** (29.07.1891 с. Покровсько-Скоришево Єлисаветградського повіту Херсонської губернії – 28.03.1957), біолога, академіка ВАСГНІЛ (1935). Закінчив Єлисаветградське реальне училище (1908).
- 31 60 років від д. н. **Петра Івановича Селецького** (1956 с. Шляхове Новоархангельського р-ну), поета.

Серпень

- 10 85 років від д. н. **Рафаеля Махмудовича Багаутдінова** (1931), народного художника України, члена НСХУ (1968). У 1937 – 1941 рр. перебував у спеціальній дитячій колонії для дітей «ворогів народу» на Кіровоградщині (с. Мартоноша Новомиргородського району).
- 55 років від д. н. **Ігоря Федоровича Шарова** (1961 с. Скалівські Хутори Новоархангельського району), політика, державного діяча.
- 12 110 років від д. н. **Григорія Тимофійовича Крикуна** (1906 с. Комишувате Новоукраїнського району – 28.05.1971), укр. кінорежисера-документаліста.
- 18 80 років від д. н. **Івана Федосійовича Горового** (1936 с. Лозоватка Маловисківського району), прозаїка і поета.
- 180 років від д. н. **Олександра Яковича Кониського** (18.08.1836 – 12.12.1900), письменника, педагога, громадського діяча. Під час заслання (1866) жив у Бобринці та справив великий вплив на І. Тобілевича і М. Кропивницького.

- 28** 105 років від д. н. **Давида Григоровича Гершфельда** (28.08.1911 м. Бобринець – 2005), композитора, заслуженого діяча мистецтв МСРСР (1942), народного артиста МСРСР (1961), засновника молдавського музичного театру. У 1989 виїхав до США.
- 29** 110 років від д. н. **Івана Костянтиновича Білодіда** (29.08.1906 с. Успенка Онуфріївського р-ну (с. Успенське Верхньодніпровського повіту Катеринославської губернії) – 21.09.1981 м. Київ), мовознавця, доктора філологічних наук (1952), академіка АН УРСР (1957) і АН СРСР (1972), заслуженого діяча науки УРСР(1966).

Вересень

- 1** 150 років від д. н. **Сергія Тимофійовича Варун-Секрета** (1.09.1866 – 30.04.1962), громадського діяча, Єлисаветградського повітового комісара Тимчасового уряду, за часів Гетьманату – товариша міністра внутрішніх справ.
- 17** **60** від д. н. **Костянтина Васильовича Шляхового** (1956), краєзнавця, провідного наукового співробітника краєзнавчого музею.
- 20** 125 років від д. н. **Павла Петровича Филиповича** (1891 – 03.11.1937), поета і літературознавця. Протягом 6 років (1902 – 1908) навчався в Златопільській чоловічій гімназії.
- 24** 80 років від д. н. **Віталія Івановича Юречка** (1936 с. Онуфріївна – 2004), поета, прозаїка, перекладача.
- 25** 245 років від д. н. **Миколи Миколайовича Раєвського** (25.09.1771 – 28.09.1829), генерала від кавалерії, героя Вітчизняної війни 1812 року.
- 26** 165 років від д. н. **Михайла Миколайовича Колачевського** (Колачевського) (26.09.1851 с. Федорівка Олександрійського повіту – 15.09.1907), українського композитора.
Хрещений у Петропавлівській церкві сусіднього с. Попівка Онуфріївського району. У 2002 році в Онуфріївці проведено перший обласний музичний конкурс імені М. М. Колачевського.
- 29** 70 років від д. н. **Ольги Василівни Сухомлинської** (29.09.1946 с. Онуфріївка), укр. педагога, академіка АПН України.

Жовтень

- 8** 70 років від д. н. **Валерія Іванова** (1946 м. Кіровоград), художника театру ім. М. Кропивницького.
- 12** 75 років від д. н. **Валерія Аркадійовича Долгушева** (1941 м. Олександрія), інженера-патентознавця, педагога, заслуженого працівника освіти України.
- 15** 170 років від д. н. **Платона Сергійовича Порецького** (1846 м. Єлисаветград - 1907), математика, астронома.
- 17** 220 років від д. н. **Євгена Петровича Оболенського** (17.10.1796 м. Новомиргород – 10.03.1865), декабриста, князя, поручика лейб-гвардії Фінляндського полку, одного із засновників Північного товариства декабристів.
- 22** 205 років від д. н. **Ференца Ліста** (1811 – 1886), угорського композитора, піаніста-віртуоза, диригента й педагога.
У Єлисаветграді (1847) пройшов його останній публічний виступ.

- 70 років від д. н. **Дмитра Йосиповича Іванова** (1946 с. Тарасівка Новгородківського району), поета, лауреата премії ім. Т. Шевченка 2010 р. за збірку «Село в терновому вінку».
- 24 140 токів тому (1876) Єлисаветград вперше відвідала виставка Товариства пересувних художніх виставок. Відтоді передвижники 18 разів влаштували свої виставки в Єлисаветграді, який входив до п'ятірки найбільш відвідуваних ТПХВ міст Російської імперії.

Листопад

- 7 195 років від д. н. **Дмитра Павловича Пильчикова** (1821 м. Єлисаветград – 17.10.1893), громадського і культурного діяча, педагога. Навчався у Златопільському повітовому училищі, член Кирило-Мефодіївського братства.
- 75 років від д. н. **Юрія Васильовича Любовича** (7.11.1941 м. Кіровоград), хорового диригента, заслуженого діяча мистецтв України (1993), художнього керівника Кіровоградського міського камерного хору (з 1978 р.), Почесного громадянина Кіровограда (2005).
- 8 80 років від д. н. **Юрія Давидовича Моторного** (1936 с. Хмельове Маловисківського району), заслуженого журналіста України.
- 11 120 років від д. н. **Віктора Михайловича Арнаутова** (11.11.1896 – 1979), художника і педагога, випускника Єлисаветградського кавалерійського училища (1916).
- 19 80 років від д. н. **Олександра Логвинюка** (1936 – 2003), живописця. Жив і працював у Кіровограді.
- 24 140 років від д. н. **Зіновія Степановича Голов'янка** (1876 с. Талова Балка Світловодського району – 23.11.1953), лісівника, ентомолога, професора.
- 25 70 років від д. н. **В'ячеслава Івановича Лупалова** (1946 м. Мала Виска), оперного співака (баритон), народного артиста України (1993).
- 26 170 років від д. н. **Олександра Миколайовича Пашутіна** (26.11.1846 – 1.11.1906), міського голови (1878 – 1905), мецената, Почесного громадянина міста Єлисаветграда (1903).
- 70 років від д. н. **Людмили Листопадової** (1946 м. Кіровоград), педагога, заслуженого працівника освіти України, директора ДЮОЦ (1977).

Грудень

- 5 85 років від д. н. **Григора Михайловича Тютюнника** (5.12.1931 – 07.03.1980), українського прозаїка. У повісті "Облога" події відбуваються на Кіровоградщині (Знам'янка, Трепівка), де майбутній письменник бував під час війни.
- 6 160 років від д. н. **Миколи Львовича Давидова** (1856 с. Іванівка Долинського району – 06.01.1930), засновника дендропарку „Веселі Боковеньки”.
- 10 70 років від д. н. **Леоніда Ізраїловича Шмаєвича** (1946 смт. Голованівськ), генерального директора Міжнародної акціонерної авіакомпанії «УРГА», мецената.

- 11 110 років від д. н. **Інни Петрівни Базилевич** (11.12.1906 м. Єлисаветград – 31.05.1990), актриси, заслуженої артистки УРСР (1951), учасниці Другої світової війни.
- 12 75 років від д. н. **Бориса Семеновича Хижняка** (12.12.1941 с. Єлисаветградка Олександрівського району – 2008), журналіста і письменника.
- 13 160 років від д. н. **Миколи Карповича Садовського** (Тобілевича) (13.12.1856 с. Кам'яно-Костувате Бобринецького повіту Херсонської губернії (тепер Братський р-н Миколаївської обл.) – 07.02.1933), українського актора, режисера, театрального діяча, письменника.
Навчався у Херсонській гімназії (1868 - 1869) та Єлисаветградському реальному училищі (1869 - 1877). У 1882-83 рр. та 1885-88 рр. грав у трупі М. Кропивницького. Пізніше, разом з братами, І. Карпенко-Карим та П. Саксаганським, очолював різні трупи.
- 105 років від д. н. **Наума Ноєвича Добріна** (12.12.1911 – 2.04.2002), публіциста і прозаїка.
- 19 145 років від д. н. **Миколи Кіндратовича Вороного** (19.12.1871 – 07.06.1938), поета, перекладача, театрознавця.
З 1897 по 1901 – актор у трупі М. Кропивницького та ін. Бував на хуторі “Надія”.
Останні роки життя провів у с. Глиняному Добровеличківського р-ну та м. Новоукраїнка, де і був заарештований у 1938 та розстріляний (м. Кіровоград).
- 21 155 років від д. н. **Євгена Варламійовича Чикаленка** (21.12.1861 – 20.06.1929), громадського та культурного діяча, мецената, мемуариста, видавця.
- 95 років від д. н. **Миколи Трохимовича Равлюка** (1921 с. Грушка Ульяновського району – 2000), критика, літературознавця.
 - 80 років від д. н. **Віктора Івановича Баєнка** (21.12.1936 с. Густий Гай (нині у складі с. Созонівка Кіровоградського району), українського та російського актора, народного артиста УРСР (1987).
- 29 160 років від д. н. **Данила Яковича Крижанівського** (29.12.1856 – 26.02.1894 м. Одеса), українського педагога і композитора, вихованця Єлисаветградського духовного училища, автора пісні „Реве та стогне Дніпр широкий” (1886) на текст Т. Шевченка з поеми „Причинна”, яку спеціально написав для М. Л. Кропивницького.
- 31 90 років від д. н. **Леоніда Яковича Безпалого** (31.12.1926 с. Розсохуватка Маловисківського району – 2009), українського поета.

Цього року виповнюється

15 років тому (2001) :

- створено творче об'єднання „Парус”
- вийшов перший номер Кіровоградської інформаційно-рекламної газети „Наша газета”
- створена «Корпорація XXI століття»
- в місті Кіровограді за участі корпорації „Система ССБ” та ТОВ «Зерноторговельна компанія» введено в експлуатацію сучасний завод модифікованих жирів.

20 років тому (1996) :

- створений навчальний заклад нового типу - Кіровоградський обласний загальноосвітній навчально-виховний комплекс гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат-школа мистецтв)
- засновано газету «Православне слово» для недільної школи при Кіровоградському Спасо-Преображенському соборі

25 років тому (1991) :

- створено народний ансамбль циганського танцю „Ягорі”.

60 років тому (1956) :

- на екрани СРСР вийшов фільм «Весна на Заречной улице» (оператор Петро Годоровський, уродженець м. Бобринця)
- відкрито Державний заповідник-музей ім. І. К. Карпенка-Карого (Тобілевича) "Хутір Надія", в 75-річчя від дня свого заснування (1881)

65 років тому (1951) :

- створено військово-авіаційне училище льотчиків дальньої авіації, яке готувало спеціалістів для військово-повітряних сил Радянської Армії (тепер Кіровоградська льотна Академія Національного авіаційного університету)

75 років тому (1941) :

- заснувано підпільну організацію "Спартак"
- народився **Анатолій Михайлович Парієнко** (1941 м. Кіровоград – 1977), оперний співак

80 років тому (1936) :

- на екрани СРСР вийшла кінокомедія «Шукачі щастя» за сценарієм уродженця Єлисаветграда Ригора Кобця.
- відкрито бронзовий пам'ятник С. М. Кірову (скульптор М. Манізер)

90 років тому (1926) :

- народився **Ілля Юлійович Зверєв** (1926 м. Олександрія – 1966), російський письменник

- у Зінов'євську відкрито пам'ятник В. І. Леніну
- у Зінов'євську засновано український драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка на базі самодіяльного драматичного гуртка при заводі «Червона Зірка»

95 років тому (1921) :

- в Єлисаветграді створено єврейську театральну студію (керівник А. Дукельський, головний режисер Е. Каневська)
- в Єлисаветграді відкрито першу виставку робіт учнів художньої студії (керівник Семен Данишевський)

105 років тому (1911) :

- народився **Федір Федорович Кличко** (1911 с. Катеринівка Кіровоградської обл - 1942 рр.), український живописець
- відомий спортсмен-авіатор з Одеси **Сергій Уточкін**, здійснив у Єлисаветграді 5 польотів (два з них – із пасажирами) на аероплані «Фарман» власного виробництва

115 років тому (1901) :

- народився **Северин Юзефович Гощинський** (1801-1876), поет польсько – української літературної школи.

120 років тому (1896) :

- інженер Михайло Алтухов остаточно завершив спорудження Єлисаветградського водогону
- начальником Єлисаветградського кавалерійського училища призначено полковника Олександра Самсонова (1859-1914), на цій посаді він прослужив 8 років
- почав працювати Сабліно-Знам'янський цукровий завод
- закладено перші будівлі машинної станції Єлисаветградського трамваю

125 років тому (1891) :

- народився **Олесь Досвітній**, український письменник. За участь у революційному русі був засуджений до страти, переховувався у Єлисаветграді. Знання міста згодом використав при написанні роману «Американці» (1925)

140 років тому (1876) :

- народився **Трохим Петрович Колісниченко** (1876 м.Єлисаветград - ??), актор, режисер, антрипринер
- Єлисаветградська міська дума ухвалила рішення про передачу Київському університету Св. Володимира архіву Запорізької Січі, що зберігався у фортеці Св. Єлисавети
- почала виходити (тричі на тиждень) газета «Єлисаветградский вестник» - перша газета в Російській імперії, що видавалася у повітовому місті. Редактор-видавець Михайло Хороманський

195 років тому (1821) :

- видано указ про створення на території Херсонської губернії військових поселень. Місто Єлисаветград стало центром Південних (Херсонських) військових поселень. «Аракчєєвщину» було скасовано у 1861 році

220 років тому (1796) :

- Єлисаветградський кінноєгерський полк став офіційно називатися гусарським
- міський магістрат зробив перший ґрунтовний опис м. Єлисаветграда

250 років тому (1766) :

- указом Катерини II введена посада голови Єлисаветградської міської думи

Звертайтеся до нас :

e-mail :

boichenka@lib.kr.ua

www.lib.kr.ua

тел.: 22-77-93

або безпосередньо
за адресою :

вул.. Декабристів, 6/15

м. Кіровоград

25006

Бібліотека

працює щодня

крім суботи

з 9⁰⁰ до 18⁰⁰

п'ятниця :

з 10⁰⁰ до 18⁰⁰

